

ams koerier

2005 nummer 3 actiejaar Ghana

In september zijn *Astrid den Haan* en *Hetty Wesseling* samen met ons in Ghana voor een bezoek aan de straatkinderen van Takoradi. Zij vertellen hun verhaal. De vragen bij hun verhaal werden aan hen gesteld door de straatkinderen.

Daarom mag ik stellen dat ik - evenals de vorige keer naar Kenia - nu aardig voorbereid naar Ghana ging. En enerzijds kwam ik ook geen nieuwe dingen

Jullie zijn met het vliegtuig gekomen. Hebben jullie ook files in de lucht gezien? Zijn er ook stoplichten in de lucht?

tegen, maar anderzijds is het moeilijk uit te leggen wat ik daar heb ervaren. Hoe breng ik over wat ik zag in de ogen van de kinderen die ik ontmoette? Hoe breng ik over wat ik heb gezien in de straten van de Afrikaanse stad Takoradi? Bijna elke dag breng ik een bezoek aan de kinderen in het

opvanghuis. Waar de kinderen overdag opgevangen, vermaakt en onderwezen worden. Waar ze een rustpunt in hun leven hebben, te eten krijgen en zo nodig gezondheidszorg is. Even niet meer met hun ziel onder de arm, met bescheiden handelswaar op hun hoofd door de vuile straten van de stad zwalken. Een plaats waar ze niet weggejaagd worden en waar ze welkom zijn. Daar waar men hun namen kent en waar ze verwacht en anders gemist worden. Daar mogen ze even vergeten, daar mogen ze

even kind zijn, even niet nadenken over de dagelijkse zorg voor hun levensonderhoud. Even niet het gevecht aangaan met de stad en met de twijfel over wat de dag hen zal bieden of juist afnemen. Daar wachten *Dorothy* met liefde en *Edwin* met zijn drum, om de kinderen weer zó te laten zingen en dansen dat ze stralen van blijdschap. Zodat ook ik vanwege die vreugde even dreig te

(Drumlessen)

Astrid: Hoe geef je woorden aan iets dat zich zó moeilijk laat beschrijven? Voor mij was dit het tweede bezoek aan Afrika. Twee jaar geleden bezocht ik het project rondom weeskinderen van de AMS in Karungu, Kenia. Nu dan de ontmoeting met de straatkinderen in Takoradi, Ghana. Ter ondersteuning van het bestuur ben ik nauw betrokken bij de diverse activiteiten van de AMS.

vergeten dat dit dezelfde kinderen zijn die straks weer een slaapplek op straat moeten zoeken. Iedere dag staan de stoelen al klaar waarop wij als eregasten plaats moeten nemen en even verderop zitten de kinderen op hun banken, rij aan rij tegen elkaar aan gedrukt. Elke dag hebben ze weer iets nieuws wat ze ons willen laten zien. Ik laat het allemaal maar over me komen en observeer ze, Terwijl ik mijn gevoelens de vrije loop laat!

Als ik klaar ben met de lagere school, wat dan?

Hetty: Aangekomen in Takoradi proef ik de sfeer en de geur van de armoede: van vuurtjes die her en der gestookt worden om het afval te verbranden. De stank van vette uitlaatgassen en de smog die ik elke avond van onder mijn nagels verwijder. Een product van de vele gammele taxi's met lekke motoren, gaande en bijeen gehouden door nylonkousen en ijzerdraad. Nagekeken, alleen omdat ik blank ben? Of is het een gevoel van mezelf dat ik denk dat ze een verwijt tegen me hebben? Uit de mond van kleine kinderen die hun handjes ophouden en roepen 'money, money...' klaagt de rijkdom achter mijn blanke huid me aan. In de stad, een grote vuilnisbelt met kinderen die

dagelijks passeren: en toch blijft het alsof het niet waar is... Langzaam remt onze auto af en draait een inrit op waar kinderen, 'de Amfokinderen', onze kinderen, op ons staan te wachten. Hun gezichtjes stralen: "Ze zijn er!" Uit volle borst zingen ze een welkom dat hen blij maakt en mij ontroert: ben ik nu blij met hen of voel ik me nu eenzaam en verdrietig bij zoveel spontane hartelijkheid? God krijgt de eer voor onze aanwezigheid en omdat wij gekomen zijn om hen te helpen. Eén voor één stellen ze zich voor en voordat ik erop verdacht ben, krijgen de kinderen van Afrika, van Ghana, van Takoradi, van het Amfohouse een naam...

Wat doen jullie met oude kleren?

Astrid: Vanaf het eerste moment blijkt het verbazingwekkend gemakkelijk om contact met de kinderen te leggen. Natuurlijk zijn ze wel een beetje verlegen, maar willen toch graag bij ons op schoot zitten. Ik had gedacht dat ze in hun omzwervingen en overlevingsdrang zodanig waren verhard, dat het erg moeilijk voor ze zou zijn om zich te geven. Het lijkt me dat je muren om je hart bouwt, jezelf innerlijk wilt beschermen. Geen dingen wilt voelen, dan doet het evenmin pijn. Je moet immers overleven? Het tegendeel blijkt waar. Zodra we het terrein oplopen en gaan zitten, zie je ze al denken:

in *(Astrid en Hetty met kinderen)*

stille verbondenheid met de gieren naar hun eten zoeken. Te vaak heb ik dit beeld op de televisie gezien, maar niet eerder de geur gesnoven en de sfeer geproefd. Nu is het werkelijkheid, harde realiteit! Zes uur van huis! Deze beelden komen hard aan: ja, het is inderdaad waar! Nu even niet "wegzappen", maar twee weken de confrontatie met deze harde en schokkende beelden bij het

"Zal ik erop af stappen of niet?" De groten begrijpen het zo goed en porren de kleintjes op om te gaan. Geven de kleintjes een duw als willen ze zeggen: "...ga maar gauw, het kan nu nog!" De liefde van de grote kinderen voor de kleine, de saamhorigheid ontroert me... Ze drinken de liefde gulzig in en krijgen er geen genoeg van: op schoot zitten en geknuffeld worden. Elkaar verdringend met vragende ogen: "Is er ook nog een plekje voor mij?" Zodra ik het ene kind naar mijn ene knie verplaats om ruimte te maken voor de ander, gaan beide gezichtjes stralen. Ze

drukken ze zich allebei nog eens extra tegen me aan, om maar vooral niets van de warmte te missen. Ook de wat grotere kinderen hebben behoefte aan een knuffel. Ze staan niet te dringen want dat doe je niet als je groot bent. Zodra we aan het eind van de middag afscheid nemen, vergeten ze even hun leeftijd. Ze drukken stuk voor stuk hun hoofd diep in mijn schoot. Mijn hart vult zich met warmte en

liefde en loopt over. Ik wens even dat ik tien handen had om ze allemaal datgene te geven waar ze om vragen en ook zo nodig hebben. Oh God, wat moet ik bidden zodat ze geholpen worden. Wat moet ik doen dat mijn gebed wordt gehoord door de rijken waartussen ik leef en iemand iets doet?

Het is al zo lang geleden dat ik een kip stal. Ik heb er weer zin in. Kunnen jullie me kip geven? Het liefst met rijst!

Hetty: Alle dagen hetzelfde enthousiasme waarmee ze ons opwachten. De kleintjes komen naar je toe en vragen in hun eigen taaltje of ze bij je op schoot mogen en maken vervolgens een klein buiginkje. Zomin als wij na verloop van tijd zien dat zij zwart zijn, zien zij evenmin nog dat wij blank zijn. Deze aangename “kleurloosheid” is een bewijs van verbroedering en grote liefde die God heeft voor mensen van alle ras en elke kleur.

Eenmaal op schoot zakken ze ontspannen en zwaar tegen me aan. Eindelijk even kind zijn, even de bescherming van een oudere. Zich even veilig voelen. De oudere kinderen kijken toe hoe de kleinen op schoot zitten, met een jalouse blik. Langzamerhand leer je kind voor kind kennen. De één is vurig, de ander rustig en weer een ander spontaan. Ik ga van ze houden. Kind voor kind zie je ze stralen bij de uitwisseling van liefde die meer band smeedt dan me lief is...

Astrid: de kleinste van het stel is Samuël, hij is drie jaar en komt dagelijks samen met zijn zusje Irene (vijf jaar) naar de dagopvang. Dit fragiele ventje zit vrijwel levenloos op mijn schoot en staart apathisch voor zich uit. Hij reageert niet op mijn hand (***Samuël en zus Irene***)

Die zijn armpje streelt, of zijn nek kriebelt. Hij kijkt levenloos voor zich uit. Sterk getraumatiseerd! Eén van de laatste dagen als ik hem op schoot trek, valt hij spoedig daarna tegen me in slaap. Hij is warm en blijft de hele middag slapen. Het ontroert me dat dit ventje van drie zich zo overgeeft aan een vreemde blanke vrouw die hem in haar hart sluit en vraag me tegelijkertijd af of hij misschien ziek is. Maar wie brengt hem naar een dokter, wie gaat zijn medicijnen betalen? Zal hij bij een volgend bezoek aan Ghana er nog wel bij zijn, vraag ik me af! Wij met ons nieuwe zorgstelsel, tjonge hoe gaat dat per 1 januari 2006 allemaal verlopen vragen we ons bezorgd in Nederland af en wellicht moeten we zelfs méér

betalen dan we gewend waren. En hier: wie geeft er om dit kind? Dit kind van de straat moet zélf voor zijn eten zorgen en zien te overleven: drie jaar! Stel je eens voor: dit breekbare jongetje, nu in mijn armen gekoesterd, wiens naam je kent, wie kan zich nog voor dit lijden afsluiten? Gevoelens denderen door me heen. Onmacht: er is nog zoveel geld nodig om ze tenminste toekomst, hoop te geven. Schaamte: ik ben met mijn blanke huid een afspiegeling van het rijke westen en ik weet dat de situatie die ik hier aantref niet nodig is, zouden wij werkelijk bereid zijn om te delen! Woede: de excuses en opmerkingen die sommige mensen weer thuis als reactie geven op wat ik ze vertel. De machteloosheid die hen en mij overvalt en ons niet zou moeten overvallen omdat we niet machteloos zijn: als we werkelijk bereid zijn om te delen! Het verhaal van de druppel op de gloeiende plaat, slechts een verontschuldiging voor het eigen zwelgen en schulden aangaan?

Zijn de kinderen in Kenia zwart of blank?

Hetty: Het is o zo wonderlijk, dat deze kinderen ons zomaar vertrouwen vanaf de eerste dag. Ze komen bij ons en geven hun felbevochten - in mijn ogen schamele bezittingen - in onze handen met de vraag of we er even op wilden passen. Je zou toch werkelijk niet verwachten van een kind die moet overleven op de straat, dat ie nog in staat is om iemand te vertrouwen. En laten we eerlijk zijn: waarom zou je een blanke vertrouwen op zijn of haar lieve gezicht? Altijd op je hoede moeten zijn, opgegroeid in een stad waar misbruik en uitbuiting heel gewoon is. Hier zie je duidelijk Gods goedheid dat “kleurloosheid” vanzelfsprekend wordt des te langer je ermee wordt geconfronteerd.

Waarom dragen jullie brillen?

Astrid: Irene is een echte “wiebelkont” die maar één ding wil: op schoot zitten. Dorothy vertelt me dat zij en Samuël drie jaar geleden door hun in armoede verdwaasde moeder zijn achtergelaten bij oma. Sindsdien hebben ze haar niet meer gezien. Oma moet zich er maar mee zien te redden! Irene kan nog maar sinds een jaar lopen. Allerlei vraagtekens komen boven: Hoe zou dat er in de hut van oma sindsdien hebben uit gezien? Geen tijd om te leren lopen? De kinderen, overgelaten aan hun lot en in een hoek liggend terwijl zij bedelt langs de straten van de stad op zoek naar iets te eten voor haar kleinkinderen die haar enige toekomst zijn. Als je goed naar Samuël en Irene kijkt, zie je de rode gloed van ondervoeding in hun kroeshaartjes. Nu al voor het leven beschadigd! Het raakt me. Ik zou mijn hele zak met liga's wel aan ze willen geven in de wetenschap dat het te laat is en het geen blijvend effect meer heeft op hun gezondheid. De uitzichtloosheid van dit Afrikaanse kinderlijden voelt machteloos. Wat komt er nog van deze kinderen terecht? En van hun moeder? Zal zij haar Samuël bewust deze naam hebben gegeven in de wetenschap dat ze hem aan God zou laten? Niet vrijwillig maar in de wetenschap te worden gedwongen door de armoede? Een Afrikaanse moeder, ik besef het me, huilt als elke moeder die haar kind moet achterlaten. Wie hoort de wanhoop in het gebed dat ze naar God heeft uitgesproken? Schreeuwend omdat God schijnbaar niet hoort. Want er is niemand die haar helpt. Wie vertelt haar nu dat haar kinderen geholpen worden? Dat God haar gebed heeft verhoord, naar hen omziet en ook naar háár wil omzien? Wanneer op een middag de kinderen vragen aan ons stellen, blijft er één bij ons hangen die alle vragen samenvat: “Mag ik óók naar school?” Misschien op het eerste gezicht een weinig aansprekende vraag. Maar laten we eens nadenken over het te geven antwoord en daarbij het kind recht in de ogen zien! Dagelijks komen er omstreeks zestig tot tachtig kinderen in het opvanghuis. De AMS sponsort momenteel acht jonge kinderen zodat ze naar school kunnen. Wat moeten we zeggen tegen het kind dat óók graag naar school wil? Wie geeft het verlossende antwoord? Wie mag tegen haar gaan zeggen dat er nog geen geld voor is? Het is bijna je keel niet uit te krijgen omdat het belachelijk voelt! Jij als

afspiegeling van het rijke Westen met je mooie kleren vertelt hen dat je nog even geen geld hebt voor hun opleiding!

Als jullie terug gaan, geven jullie dan ons jullie kleren?

Hetty: Afrika is in mijn beeldvorming synoniem met armoede. Maar wat is dat eigenlijk, vraag ik me sindsdien steeds weer af. Het is een betrekkelijk begrip geworden nu ik heb gezien dat

Afrika “welgesteld” leeft van haar armoede en ruimhartig uitdeelt daarnaast het hart opent voor ons die welgesteld doen, maar niet zo ruimhartig zijn als we zouden moeten zijn...

Ik heb geen vader en moeder meer, kan de AMFO ook voor mij zorgen?

Astrid: Terug in Nederland mag ik best genieten van alle rijkdommen die me gegeven zijn. En toch... als ik - net terug uit Afrika, zes uur vliegen van deze kinderen verwijderd - door de winkelstraat loop, voel ik me leeg en nutteloos. Valt me ineens het graaien en grissen op in die bakken en gesmijt met geld voor dingen die we meestal niet echt nodig hebben. Het gezicht van Samuël, de rode gloed van ondervoede koppies, de vraag van diverse kinderen of ze óók naar school mogen... Ik vraag me af of het me heeft veranderd. Hoelang duurt het voordat ik Samuël en Irene en al die anderen vergeten zal zijn? Gelukkig mag ik er nu bij zijn in de wetenschap dat er iets voor hen wordt gedaan. Kerstfeest: het feest van het koningskind dat in armoede werd geboren en zich identificeert met hen die in armoede leven: wat doen wij in Zijn navolging?

Colofon: De Schoof 13, 7908 NS Hoogeveen * Tel: 0528 273161 * website: www.andreamanna.org * email: info@andreamanna.org * Abn Amro Beilen: 49.28.23.308 * Postbank: 68.94.101 * België: ING Tongeren: 335-0527700-66 * Missie en doel: Jesaja 54 * Uitvoering en beleid: Jesaja 43 : 16-21